

**Özengen Keman Eğitime Başlangıçta Yaşanılan Problemler
ve Çözüm Önerileri¹**
**Problems in Beginning of Özgen Violin Education and Solution
Suggestions**

Yiğitcan KESENDERE²

Introduction

Amateur music education has an important role in music genres with it's general and vocational music education in our country, it is known that amateur music education usually applied for instrument training.

They are the problems that have faced mostly at the beginning of the amateur education; bow play, intonation accuracy, having difficulty of reading the note, irregularity, worryment-reluctance and coming to the course without practising.

In this study, it was aimed to determine the difficulties encountered in the amateur violin education and presenting suggestion of non-methodized, student-centered solutions from the experience of teachers. For this purpose, interviews were made with the teachers who gave violin education and the following questions were searched:

- 1- What are the positive and negative aspects of collective and individual lessons in amateur violin education?
- 2- What are the problems that happen when using a bow in amateur violin education and what are the suggestions?
- 3- What are the problems in using a bow and what are the solution proposals?
- 4- What are the problems about intonation in amateur violin education and what are the solution proposals?
- 5- What are the preferred music genres in initial amateur violin education? What are the reasons for preferring these genres?
- 6- What are the recommendations of teachers who teach amateur violin to make it easier to read the notes?

¹Bu çalışma, 1. Uluslararası Eğitim Araştırmaları ve Öğretmen Eğitimi (ERTE Congress) Kongresi'nde sunulmuştur.

²ykesendere@berklee.edu

Bu makale iThenticate programı ile taranmıştır.

Makale Gönderim Tarihi: 16/11/2017-Kabul Tarihi: 16/12/2017

- 7- What is the state of different age groups in amateur violin education?

It is considered that the study is important in terms of being able to find innovative solutions alternative to the traditional forms of work and teaching methods for the problems encountered in violin education with the help of the experiences and observations of teachers who gave amateur violin education.

Methods

In the research, scanning model was used. The research's study group is composed of the violin teachers who teach violin lessons 7 years and older. Participants are working in private music courses, as well as primary and secondary public schools and private schools in various provinces; consist of 5 different violin teachers, who give lectures in groups and individually, and they are competent and experienced in their subjects. In this research using interview technique, for this purpose a semi-structured interview form was prepared. The positive and negative aspects of collective and individual lessons in the violin lesson for the interview form, the problems experienced in the case of intonation problems and the solution proposals, the types and reasons of music that were initially preferred were prepared in the framework of solution suggestions that would make it easier to read the notes. The prepared interview questions were presented to the opinions of an expert violin teacher and the final form was given to the interview form. The research data were collected by interviewing all participants participating in the research through internet. In the analysis of the data, the descriptive analysis method was used.

Findings

While our participants emphasized the importance of collective lessons for the socialization of younger age groups, they pointed out that beginner students progressed more easily and faster with one-to-one lessons. It was determined that in the most common problems; "bow pull and intonation correctness."

Conclusion

Our participants indicated that the method of storytelling the learners according to their perception and age level was successful. They were

indicated that there should not be more than 3 students and the teacher should observe other students while interested in one of them. Our participants also stated that technological supports and auxiliary apparatuses facilitated and accelerated the learning process.

Özet

Özengen müzik eğitimi, genel ve mesleki müzik eğitimi ile birlikte müzik türleri içinde önemli bir yer tutmaktadır. Ülkemizde özengen müzik eğitimine genellikle enstrüman eğitimi konusunda başvurulduğu bilinmektedir. Bu araştırmada özengen keman eğitiminde karşılaşılan zorlukların tespit edilmesi ve öğretmenlerin tecrübelerinden yola çıkarak metotlaşmamış, öğrenci merkezli çözüm önerilerinin sunulması amaçlanmıştır. Betimsel araştırma modeli kullanılan bu araştırmada, araştırmanın amacı doğrultusunda alanında uzman 5 keman öğretmeni ile görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerde öğretmenlere toplu ve birebir derslerin olumlu ve olumsuz yönleri, yay tutuşunda yaşanan problemler ve çözüm önerileri, yay kullanımında karşılaşılan problemler ve çözüm önerileri, entonasyon konusunda yaşanan problemler ve çözüm önerileri, başlangıçta tercih edilen müzik türleri ve nedenleri, nota okumayı kolaylaştırıcı öneriler ve yaş grubunun özengen keman eğitimine etkisi konuları çerçevesinde sorular yöneltilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, hikayeleştirme tekniğinin, öğrencinin ilerleme sürecinde yardımcı olduğu söylenebilir. Modern teknoloji ile gelişen keman çalmayı kolaylaştırıcı aparatların yaygınlaşması eğitmen ve öğrencilerin işlerini kolaylaştırıp, hızlandırmaktadır. Katılımcılar ile ortak görüş noktalarımızdan birisi ise derslere toplu girmenin ama bireysel çalışmanın, birisi çalarken diğerlerinin izlemesi, dinlemesi ve gözlemlene şansından dolayı başkasının hatalarından ders alması açısından daha verimli olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlara göre, gelişen teknoloji ile artık dünya üzerindeki diğer eğitim yöntemlerini takip etmeninde kolaylaştığı söylenebilir. Eğitmenlerin kendilerini güncel, araştırmacı olarak hazırlamaları da öğrenciler üzerinde olumlu etkiler bırakabilir. Öğrencilere internet destekli, gelişimlerine olumlu etki ve fayda sağlayabilecek keman dersi videoları tavsiye edilebilir. Youtube sitesinden "Yiğitcan Kesendere Keman Derslerinin" bu amaçlar doğrultusunda düzenlenmekte olduğu söylenebilir.

Anahtar kelimeler: özengen müzik eğitimi, keman eğitimi, müzik eğitimi, keman eğitiminde karşılaşılan problemler ve çözüm önerileri

Abstract

Amateur music education has an important role with general and vocational music education in music education. In our country, it is known that the music education of amateur music is usually applied for instrument education. In this research it is aimed to determine the difficulties encountered in the amateur violin education and to present non-methodized, student-centered solution proposals with the help of the experience of the teachers. In this research using descriptive research model, 5 violin teachers were interviewed in the field in line with the aim of the research. In the interviews, the positive and negative aspects of the collective and individual lessons in the interviews, the problems experienced in the bow holding and the solution proposals, the problems experienced in the intonation and the solution suggestions, the music types and reasons preferred at the beginning, the suggestion that are facilitates reading notes and the influence of the age group on the amateur violin education were asked in the framework of the subject. According to the research results, it can be said that the storytelling technique helps the learner in the process of learning. The widespread use of modern instruments to facilitate the playing of violins facilitates and accelerates the work of instructors and students. One of our points of view with the participants is that it is more comfortable to get the lectures collectively but to work individually and to learn from someone else's mistakes due to the chance of some watching, listening and observing while someone is playing. According to these results, it can be said that it has made it easier to follow the other education methods on the world. The fact that trainers prepare themselves as current researchers can also have positive effect on students. Violin lesson video can be recommended to student, which are internet supported, which can have a positive effect and benefit on their development. It can be said that "Yiğitcan Kesendere Violin Lessons" from youtube site is organized in the direction of these purposes.

Keywords: Amateur music education, violin education, music education, the problems that have encountered in the violin education and solution proposals

Giriş

Keman öğretimini mesleki ve özengen (amatör) amaçlı olmak üzere ikiye ayırmanın daha doğru olduğu düşünülebilir. Ülkemizde güzel sanatlar liseleri, konservatuvarlar, eğitim fakülteleri ve güzel sanatlar fakülteleri

olmak üzere mesleki müzik eğitimi veren dört çeşit okul bulunmaktadır. Bu mesleki okulların müfredatlarında müzik dersleri ağırlıklı olarak, enstrüman derslerine ek müziksel işitme-okuma-yazma, armoni, çok seslendirme, eşlik, müzik tarihi, form bilgisi dersi/dersleri bulunabilir. Amatör keman kursu veren yerler içerisinde; müzik kursları-merkezleri, halk eğitim merkezleri, belediye konservatuvarları, okul kulüpleri ve bireysel çalışan öğretmenler bulunmaktadır. Özengen keman eğitimi genel olarak birebir, haftada bir gün bir saat yapıldığından dolayı bu ders saatinin içerisinde armoni, işitme, nota okuma-yazma vb. derslerin mesleki okullardan azınlıkta kaldığı söylenebilir. Bu durumda haftada bir saat yapılan ders içeriğinde hem keman, hem de diğer dersleri işlemek öğrencinin verimini düşürebilir. Bu dersler için özel ders almak ise öğrencilerin gündelik hayatındaki yoğun tempo içerisinde hem zaman olarak hem de maddi olarak sorun yaratabilir.

Özengen eğitim almak isteyen bireyler için; mesleki keman eğitimi veren kurumlarda erken yaşta eğitime başlamak, fiziki uygunluk, yetenek, keman derslerine ek müzik derslerinin olması, düzenli, müfredatlı, formal eğitim sistemi olması avantaj olarak sayılabileceği gibi yetişkin bireylerin yaş sınırından dolayı mesleki müzik eğitimi veren okula girememesi, sınav kaygısı, istediği müzik türünü öğrenememesi dezavantaj olarak sayılabilir. Özengen keman eğitiminin özengen öğrenciler için avantajları; her yaşta öğrenci ders alabilir, fiziki ve yetenek durumu uzun vadede tolere edilebilir. Öğrenci merkezli, informal eğitim olmasından dolayı öğrenci istediği müzik türünü, parçayı hocasından rica edebilir, eğer informal eğitim uzman sayılmayan öğretmenler tarafından yapılırsa öğrenciyi soğutabilir. Nota okuma, armoni, işitme gibi teori kısımları da aynı ders saatinde yapıldığında öğrenci için konudan konuya adaptasyon düşebilir. Günlük hayattaki okul, ev, iş, sınav gibi durumlar derslere hazırlığı olumsuz yönde etkileyip, ders telafisi, iptaline yol açabilir. Düzensiz bir öğrenme süreci bilgi ve becerinin çabuk unutulmasına yol açabilir.

Amatör, Latince “Amo” (aşk) kelimesinden türediği ve özengen (amatör) müzik eğitiminin, öğrenmeye istekli olan bireylere zevk ve doyum sağlamak için gerekli müziksel davranışları kazandırmayı amaçladığı söylenebilir (Çağlar, 2011).

Özengen ve mesleki yönden en ünlü metotların başında gelen Suzuki Keman Eğitimi kitaplar serisinin yazarı Dr. Suzuki mesleki ya da özengen olmasını ayırt etmeden küçük yaşlarda, anne karnında müzik eğitimine başlanması gerektiği ve annenin keman derslerine gelip keman çalmayı

öğrenmesi gerektiğini belirtmiştir. Suzuki felsefesinde; sevginin önemini fazlaca vurgulaması, yeteneğin her bireyde doğuştan belirli bir miktarda olduğu, çalışarak arttığı ve anadilini öğrenebilen her çocuğun keman çalmayı da öğrenebileceği söylenebilir (Brody, 2016).

Doğru bir pedagojik yaklaşım ile keman dersine başlanması mesleki ya da özengen eğitim fark etmeksizin önemli sayılabilir (Arıca, 2017).

Özengen müzik eğitimi, müziğe amatörce istekli, ilgili kişilere; mesleki müzik eğitimi ise müzik alanının bütününü veya bir dalını kendisine meslek olarak seçen ve konu alanı uzmanı olacak kişilere yöneliktir (Uçan, 2005).

Müzik eğitiminin genel kapsamında müziksel işitme-okuma eğitimi, çalgı çalma eğitimi, müzik dinleme eğitimi, müziksel yaratma eğitimi, müziksel bilgilenme eğitimi, müziksel beğeni geliştirme eğitimi, müzikaliteye dikkat etme eğitimi davranışsal olarak öğrenciye kazandırılmaya çalışılabilir (Karakoç ve Şendurur, 2015).

Kemanın çeşitli müzik kültürleri ve türleri içerisinde tek sesli, çok sesli, solo, eşlik, orkestrada kullanımı ve zengin repertuarından dolayı müzik eğitim kurumlarında etkili bir eğitim aracı ve önemli bir eğitim alanı olduğu söylenebilir (akt. Uslu, 2012). Keman eğitiminde öğretim yöntemlerinin verimliliğini arttırmak için farklı disiplinlerden de faydalanarak, yeniliklere açık olarak geliştirmek gerektiği söylenebilir (Uslu, 2012).

Özengen keman eğitiminde öğrencinin kas gelişimi, zihinsel ve yeteneksel hazır bulunuşluğu, fiziki yapısına göre keman boyu, maddi olanaklarına göre problem çıkartmayacak keman seçimi, öğrencinin algı seviyesine göre öğretmen ile uyumu önemlidir. 7-10 yaş aralığındaki öğrenciler için evde ebeveyn eşlikli çalışmalar destekleyici olabilir ama günümüzde ebeveynlerin çalışma şartları bu durumu tehlikeye sokabilir. Küçük yaşta öğrencilerin okul kaygısı, ebeveyn ve kültür dersleri öğretmenlerinin baskısı, öğrenciyi psikolojik olarak etkilediği için aslında keman çalmak öğrenciye rahatlık ve zihinsel farkındalık kazandırabilir. Psikolojik olarak öğrenciler ve içinde oldukları baskı durumu, maddi ve zamansal olarak yetersizlik sağladığı günlük hayat şartları, sanatsal ve sportif eğilimleri engelleyebiliyor. Yetişkin öğrencilerin öğreniminde; zihinsel algı seviyesi, sorumluluğu ve fiziki yapısı olgunlaşmış kişiler olarak eğitimlerine avantaj sağlayabilir. Yine gündelik hayatın getirmiş olduğu müzik-keman dışı sorumluluklar düzenli çalışmayı, dersleri düzenli yapmayı engelleyebilir. Yaş ortalaması daha yüksek olan

öğrenciler için; zihinsel becerileri gelişmiş olsa da kas alışkanlığını edinebilmeleri erken yaş gruplarına göre zor olabilir. Yayı doğru tutmayı anlamada 19-20 yaş grubunun %100, 14-15 yaş grubu öğrencilerin ise %87,5 başarı oranına ulaştığı anlaşılmaktadır (Çağlar, 2011).

Keman eğitimine başlangıçta yay tutuşunun, yayı çekmenin ve entonasyon durumunun önemli problemler olduğu söylenebilir. Düzenli ve zorunlu keman hayatı olmayan amatör öğrenciler için motivasyonun, uzun süreli ve disiplinli eğitimin önemli olduğunu söylenebilir (akt. Uslu, 2012; Çağlar, 2011).

Yay tutarken sağ el işaret, orta, yüzük parmaklarının birinci boğumdan serçe ve başparmağın ucuyla ve bütün parmakların kıvrık olarak tutması, sağ el serçe parmağın düz olması, işaret, orta, yüzük parmağın düz olması, sağ serçe parmağın yayın en altındaki vidaya denk gelerek tutması, topuktaki nokta hizasına denk gelerek tutması gibi çeşitli yay tutuş yöntemleri görülebilir. Ayrıca bütün parmakların kıvrık olarak ve sağ serçe parmağın topuktaki noktanın hizasından tutulması tavsiye edilmektedir. Doğru bir yay çekme hareketi için; yayın tellere dik açı, klavye ve eşiğe paralel olması, klavye ve eşiğin ortasında sağa-sola kaymadan tek noktada gitmesi, istemsizce başka tellere çarpmaması olarak üç başlıkta toplayabiliriz (Kesendere, 2017; Sever, 2017).

İncelenen keman metotlarında (Eta Cohen, Dilber Gözübüyük, Ömer Can 1, Sonat Çoşkuner, Suzuki 1, Tayfun Erdinç,) önce sağ eli (yay çekmeyi) olumlu bir refleks gibi rahatlığa getirmek, kemana alıştırmak için çalışmalar içerdiği ve sonra sol el parmak basımına geçildiği görülmüştür. Yayın teller arasında geçişini, sağ ve sol el beraberliğini hatasız alıştırmak için suslar ya da staccato tekniklerinin kullanılmasının yardımcı olduğu söylenebilir.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmada, özengen keman eğitiminde karşılaşılan zorlukların tespit edilmesi ve öğretmenlerin tecrübelerinden yola çıkarak metotlaşmamış, öğrenci merkezli çözüm önerilerinin sunulması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda özengen keman eğitimi veren öğretmenler ile görüşmeler yapılarak aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- 1- Özengen keman eğitiminde toplu ve bireysel derslerin olumlu ve olumsuz yönleri nelerdir?

- 2- Özengen keman eğitiminde yay tutuşunda yaşanan problemler ve çözüm önerileri nelerdir?
- 3- Özengen keman eğitiminde yay kullanımında yaşanan problemler ve çözüm önerileri nelerdir?
- 4- Özengen keman eğitiminde entonasyon konusunda kullanımında yaşanan problemler ve çözüm önerileri nelerdir?
- 5- Özengen keman eğitiminde başlangıçta tercih edilen müzik türleri nelerdir? Bu türlerin tercih edilme sebepleri nelerdir?
- 6- Özengen keman eğitimi veren öğretmenlerin nota okumayı kolaylaştırıcı önerileri nelerdir?
- 7- Farklı yaş gruplarının özengen keman eğitimindeki durumu nedir?

Araştırmanın özengen keman eğitimi veren öğretmenlerin tecrübe ve gözlemlerinden yola çıkarak keman eğitiminde karşılaşılan problemlere yönelik gelenekselleşmiş çalışma şekilleri ve öğretim yöntemlerine alternatif yenilikçi çözümler bulması ve özengen keman eğitiminin yaygınlaşmasını sağlayabilecek nitelikte olması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, araştırmaya konu olan birey, nesne ya da olayları doğal koşulları içinde, müdahalede bulunmadan tanımlamaya çalışır (Karasar, 2002). Bu doğrultuda, araştırmada özengen keman eğitiminde öğretmenlerin yaşadıkları problemlerin tespiti ve öğrenci merkezli metotlaşmamış bireysel çözüm önerilerinin ortaya çıkartılması amacıyla öğretmen görüşleri alınarak tarama modelinden yararlanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Bu amaçla özengen keman eğitimi veren 5 keman öğretmeni belirlenmiştir. Araştırmanın katılımcıları olan bu öğretmenler, çeşitli illerdeki ilköğretim, ortaöğretim devlet okulları ve özel okulların yanı sıra, özel müzik kurslarında çalışan; toplu ve birebir dersler veren, konularında uzman ve tecrübeli öğretmenlerdir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu amaçla yarı yapılandırılmış bir görüşme formu hazırlanmıştır.

Görüşme formunun hazırlanması aşamasında ilk olarak geniş bir kaynak taraması yapılmıştır. Türkiye’de keman eğitimi, keman teknikleri, özengen keman eğitimi ile ilgili yapılmış araştırmalar incelenmiş ve yazılmış tezlere, makalelere, kitaplara ulaşılmaya çalışılmıştır. Bu çalışmanın ardından, kaynaklardan derlenen problemler ışığında görüşme formu hazırlanmıştır. Hazırlanan görüşme soruları bir uzman keman öğretmenin görüşlerine sunulmuş ve görüşme formuna son şekli verilmiştir.

Görüşme formunda; özengen keman derslerinde toplu ve birebir derslerin olumlu ve olumsuz yönleri, yay tutuşunda yaşanan problemler ve çözüm önerileri, yay kullanımında karşılaşılan problemler ve çözüm önerileri, entonasyon konusunda yaşanan problemler ve çözüm önerileri, başlangıçta tercih edilen müzik türleri ve nedenleri, nota okumayı kolaylaştırıcı öneriler ve yaş grubunun özengen keman eğitimine etkisi konuları çerçevesinde sorulara yer verilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma verileri, araştırmaya katılan tüm katılımcılarla internet üzerinden birebir görüşülerek toplanmıştır. Her bir görüşme yaklaşık 30 dakika sürmüştür. Yapılan görüşmeler birebir olarak yazıya döküldükten sonra katılımcılara tekrar okutulmuş ve cevapları teyit edilmiştir.

Verilerin analizinde ise, betimsel analiz metodu kullanılmıştır. Betimsel analizde, temaların oluşturulabilmesi için araştırma sorularından yola çıkılabilir (Çepni, 2014). Bu araştırmada da verilerin analizi için, görüşme sorularından yola çıkılmıştır.

Katılımcıların görüşleri, Öğretmen 1 (Ö1), Ö2, Ö3 vb. şekilde kodlanarak okuyucuya sunulmuştur.

Bulgular ve Yorum

Özengen Keman Derslerinde Toplu ve Birebir Derslerin Olumlu ve Olumsuz Yönleri

Elde edilen verilerde, katılımcıların özellikle toplu derslere yönelik olumsuzluklara değindiği görülmektedir. Katılımcılar (Ö2, Ö3, Ö4) toplu ders esnasında, ilgili konuyu öğrenciye anlatmak ve göstermenin ardından, herkese birer birer uygulamalı göstererek çaldırmanın oldukça zaman aldığını ifade ederek, bu durumun derste dengesizlik yaratabildiğini belirtmişlerdir. Katılımcılar ayrıca, yaşanan bu problemin başka bir problemi daha beraberinde getirdiğini ve bu tür bir derste öğretmenin birebir derste olduğundan daha fazla yorulduğunu dile getirmişlerdir.

Katılımcılar (Ö2, Ö3, Ö4) toplu ders sırasında tüm öğrencilere aynı anda anlatma ve göstermenin yanı sıra, hatalarını yanlarına giderek uygulamalı düzeltmenin çok vakit aldığını ifade ederek, diğer öğrencilere düşen sürenin azaldığını ve derste dengenin bozulduğunu belirtmişlerdir.

Katılımcılardan biri (Ö1), toplu derslerin olumsuz yönlerinden bir diğerinin ise, öğrencinin topluluk içinde konuşmaktan ve soru sormaktan çekinmesi olduğunu ifade etmiştir. Öğrencinin yaşadığı bu sıkıntının, problemine anında çözüm bulmasını engelleyebileceği ve birtakım becerileri edinmesini geciktirebileceği düşünülmektedir. Her bireyin algılama ve uygulamadaki başarı süresi ve tarzı farklı olduğu için toplu derslerde bu tür farklılıklar öğrenciler üzerinde sıkılmaya ve dikkat dağınıklığına yol açabilir. Bir başka katılımcı (Ö3) de bu durumu destekleyebilecek başka bir görüş bildirmiş ve grup dersleri için üç kişiden fazla olmaması gerektiğini belirtmiştir.

Toplu dersleri yaş grupları açısından değerlendiren bir katılımcı (Ö5), farklı yaş gruplarının toplu derslere katılımının olumlu ya da olumsuz bir etki yaratmadığını ve birbirlerine göre bir farklılık meydana getirmediğini dile getirmiştir.

Katılımcılar genellikle toplu derslerin olumsuz yönlerini dile getirirken, bu derslerin bazı olumlu özelliklerine de değinmişlerdir. Toplu derslerdeki öğrencilerin yaşlıları ile sosyalleşmeyi sağladığını belirten katılımcılar, bu derslerde öğrencinin diğer arkadaşlarının yaptığı hataları izleme ve gözlemlene fırsatı bulduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerin böylece kendilerinin yapabilirlikleri konusunda farkındalık sahibi olduğunu dile

getiren katılımcılar, bu durumun öğrenciye kimi zaman cesaret ve özgüven sağlayabildiğini de eklemiştir.

Çoğunlukla toplu dersin olumsuz yönlerine dikkat çeken katılımcıların tümü bireysel dersler konusunda ise daha olumlu bir görüş bildirerek, özellikle ileri seviyedeki öğrenciler ile bireysel ders yapmanın daha sağlıklı ve verimli olacağını ifade etmişlerdir. Ders zamanı tek öğrenciye odaklı olduğunda kalabalıktan çekinme duygusu olmadan öğrenci özgürce soru sorabildiği, dikkat dağınıklığının minimum düzeyde olduğu ve öğretmenin enerjisi için daha verimli olabildiği söylenebilir.

Yay Tutuşunda Yaşanan Problemler ve Çözüm Önerileri

Katılımcılardan bazıları (Ö2, Ö5) yay tutuşu konusunda özel durumu olmayan öğrencilerde bir problem yaşamadıklarını belirtmiştir.

Yay tutuşunu yaş grupları bazında değerlendiren katılımcılar (Ö3, Ö4), küçük yaş gurubu öğrenciler yay tutma konusunda daha başarılı olduğunu yaş büyüdükçe kasların yumuşaklığını kaybetmesinden dolayı zorluklar yaşandığını dile getirmişlerdir. Katılımcılardan biri ise (Ö1), küçük yaş gurubunun yayın ağırlığını dengeleyemediğini, henüz kas gelişimi tam olarak sağlanmadığı için yaş büyüdükçe doğru tutuş oranının arttığını ifade etmiş; yay tutuşu için elin içine sığıldığı durumda tamamen yay tutuşu oluşturan kurbağa, fil gibi çeşitleri olan aparatları tavsiye etmiştir.

Yay Kullanımında Karşılaşılan Problemler ve Çözüm Önerileri

Katılımcılar (Ö1, Ö2, Ö3, Ö4) yay çekmeye başlangıçta öğrencinin kolunu kasarak istenilen hareketi rahatlıkla yapamamasını ve istenmedik sert bir ses ile karşılaştıklarını, yayın tek bir noktada gidemediğini ve tel üzerinde kaydığını ifade etmişlerdir. Bunun için; sağ el ve kol duruşunun kuğuya benzetilmesi ve hikayeleştirme yöntemleri öğrencilerin yayın gidiş açılarını hesaplamaktansa daha kısa sürede alışmasına yardımcı olabileceğini önermişlerdir.

Konuyla ilgili olarak katılımcıların belirttiği ortak öneriler arasında; ayna karşısında aynadan izleyerek çalışmak, tellerin altına yayın gideceği şekilde yay boyutunda bir kâğıt yapıştırmak ve ayna karşısında “yayı koy ama çekme” çalışması ile kasların alışmasını sağlamak, kemana tutturulan aparat yardımı ile yayın istenilen yönde gidebilmesini sağlamak, öğrencinin sağ

kolunu geri açmasına engel olmak için sağ kolu sandalyenin sırtına gelecek şekilde oturarak yay çalışması bulunmaktadır.

Ayrıca öğretmenlerimizin verdiği ortak cevap içerisinde; her yaş grubunda aynı problemlerin görüldüğü söylenebilir.

Entonasyon Bozukluğu Durumunda Yaşanan Problemler ve Çözüm Önerileri

Katılımcıların tümü, her yaş grubundan yeni başlayan öğrencilerde en sık görülen problemlerin başında kötü entonasyon olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcılardan biri (Ö1), yetişkin yaş gruplarındaki öğrencilerin küçük yaş grubu öğrencilere göre daha kısa zamanda ve doğru entonasyon ile çaldığını dile getirmiştir. Bir diğer katılımcı (Ö4) ise, entonasyon problemlerinin el ve kol duruşunun doğru olmamasından kaynaklandığını belirtirken, keman eğitiminin temelinde sağlam ve doğru bir tutuş, detaylı çalışma ile ileriki seviyelerde bu problemin çözülebileceğini ifade etmiştir.

Katılımcılardan biri (Ö3), yaşanan bu problemin en aza indirilmesi için diğer katılımcılardan farklı bir görüş bildirerek, özellikle perdesiz çalgılar için yetenekli öğrencileri seçmenin, yavaş ve sabırla çalışmanın faydalı olduğunu belirtmiştir.

Katılımcılar yaşanan problemlerin, öğrencilerin seslerin doğru olup olmadığını bilmediklerinden ve ayırt edebilme özelliklerinin gelişmemiş olduğundan kaynaklandığını dile getirirken, bu durumun çözümü için parmak basma yerlerini etiket, kâğıt ve bant benzeri görsel araçlarla işaretlemenin yardımcı olduğunu ifade etmişlerdir.

Başlangıçta Tercih Edilen Müzik Türleri ve Nedenleri

Tüm katılımcılar, yaş grubu fark etmeksizin klasik müzik alt yapısı ve teknikleri ile başlamanın faydalı olduğunu dile getirmişlerdir. Buna sebep olarak ise, klasik müziğin sistemli ve evrensel olmasının eğitimin kalitesini artırdığını ve kolaylaştırdığını ifade etmişlerdir. Katılımcılardan bazıları (Ö1, Ö3, Ö4 ve Ö5) ayrıca, yaş grupları fark etmeksizin öğrencinin ilgisi doğrultusunda halk müziği, popüler müzik eserlerinin, teknik çalışmalar arasında öğrencinin motivasyonunu artırdığını belirtmişlerdir.

Nota Okumayı Kolaylaştırıcı Çözüm Önerileri

Katılımcılar (Ö3), müzikal yeteneği üst seviyede öğrenciler ile çalışıldığı takdirde nota okuma konuda herhangi bir problem yaşanmadığını ifade etmiştir. Ö1, Ö2 ve Ö5 keman çalmadan, eşlikli olarak ezgisel ve ezgisiz (solfej, bona) nota okuma yöntemleri ile çalışıldığında da öğrencilerin notaları öğrenme sürecinin hızlandığını ifade etmişlerdir.

Katılımcılardan bazıları (Ö4, Ö5), nota okumayı kolaylaştırması açısından farklı yaş gruplarına göre hikâyeler ile anlatılabileceğini ve böylelikle nota okumada kolaylık sağlanabileceğini belirtmişlerdir. Ayrıca Ö1, küçük yaş gruplarındaki öğrencilere fonomimi tekniği, nota bulmaca gibi yöntemler kullanmanın eğlenceli ve faydalı olduğunu dile getirmiştir. Bu katılımcılar ayrıca notaların altlarına isimlerinin yazılmaması gerektiğini de vurgulamışlardır.

Katılımcılar (Ö2, Ö3), nota öğrenmede, kemanın perdesiz ve yaylı bir enstrüman olmasından dolayı öğrenme sürecinin zorlu ve uzun olduğu, öğrencinin düzenli ve sistemli bir şekilde çalışması gerektiği, bu süreçte sabırlı olması mutlaka öğrenciye söylenerek motive edilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonuçlarına göre özengen keman eğitiminde yaş durumunun öğrenme ile doğrudan etkisinin olmadığı ama küçük yaş öğrenciler için veli destekli çalışmaların verimi arttırdığı söylenebilir. Öğrencilerin hazır bulunuş, istek, düzenli ve disiplinli çalışma durumu eğitimde olumlu yönde etki yapmaktadır.

Bu araştırmanın sonuçlarına göre; öğrenci odaklı derslerde öğretmenin, öğrencinin algı ve ilgi seviyesine göre hikayeleştirme tekniğinin, öğrencinin ilerleme sürecinde yardımcı olduğu söylenebilir. Modern teknoloji ile gelişen keman çalmayı kolaylaştırıcı aparatların yaygınlaşması eğitmen ve öğrencilerin işlerini kolaylaştırıp, hızlandırmaktadır.

Özengen eğitiminde, teknik zorlukların dışında gündelik yaşantının getirmiş olduğu sorumluluklar, zaman, fiziki gelişim ve yapı da problemler arasında sayılabilir. Düzenli ders yapamayan, düzenli çalışmayan öğrenciler için açıklamalı, resimli, cdli kitapların, detaylı açıklamaları olan online ders videolarının faydası olduğunu belirtilebilir.

Araştırma sonuçlarından elde edilen bilgilere göre; klasik müzik ile başlangıcın istenilen hedefe ilerlemede yardımcı olduğu ama hobi amaçlı öğrencilerin motivasyonlarını yüksek tutmak için ilgi ve seviyelerine göre popüler, halk müziği parçaları eşlikli çalmanın faydalı olduğu ve özengen keman eğitimine yönelik metotların kullanılmasının da önemli olduğu söylenebilir.

Yay tutuşu için elinizin içine sığıdığı durumda tamamen yay tutuşu oluşturan kurbağa, fil gibi çeşitleri olan aparatların ve buna alternatif olarak kilden kısa bir yay yapıp öğrencinin parmaklarını yay tutarcasına kile bastırarak kalıp çıkartılması taşınabilirliği ve parmakların tutuş şekline alışmasını kolaylaştırmak, hızlandırmak için tavsiye edilebilir.

Araştırmada elde edilen bilgilere göre; yeni yay çekmeye başlayan öğrenciler için en sık karşılaşılan durumlar içerisinde “sağ kolunu kasarak istenilen hareketi rahatlıkla yapamamasını ve istenmedik sert bir ses çıkardığını, yayın tek bir noktada gidemediğini ve tel üzerinde kaydığını” söylenebilir. Bu duruma yardımcı olmak için katılımcılarımızdan aldığımız bilgiler doğrultusunda; “kuğu benzetmesi” gibi hikayeleştirme tekniklerinin öğrenciler için faydalı olduğu belirtilebilir. Alternatif hikayeleştirme, benzetme yöntemi için; yayın alt (kök, topuk, ökçe) bölümündeyken sağ kolumuzun “V” harfine, yayın orta bölümünde “L” harfine, yayın üst (uç) bölümünde ise “I” harfine benzetilebileceği olabilir. (Kesendere, 2017)

Araştırmada elde edilen bilgiler içinde, katılımcılarımızın belirttiği önemli noktalardan birisi ise derslere toplu girmenin ama bireysel çalışmanın, bir öğrenci çalarken diğerlerinin izlemesi, dinlemesi ve gözlem yolu ile başkasının hatalarından ders alması açısından daha verimli olmasıdır. Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuvarında rahmetli Prof. Nuri İyicil’in bazı keman dersleri bu şekilde olmaktadır. Dünya çapında ustalık sınıfları (master class) bu şekilde yapılmaktadır. Ve Suzuki metodunda olduğu gibi belli seviyeden sonra aynı müfredatın beraber çalınmasının faydalı olduğunu söylenebilir.

Nota okuma sürecini hızlandırmak için katılımcılarımızın belirtmiş olduğu son derece değerli bilgilere ek olarak; önce boş tel notalarından yola çıkarak hikayeleştirme yöntemi uygulamanın yardımcı olacağını söylenebilir. Boş tellerin dizek üzerindeki konumunu kolay öğretebilmek için “bütün boş tellerin dizek üzerinde çizgilere değil çizgiler arasındaki boşluklara yazıldığını, dizek üzerinde yukarı çıktıkça seslerin incelendiğini ama kemanda

çalmak için tam tersi aşağı inmemiz gerektiği” gibi genelden özele yöntemler öğretmenin ve öğrencinin durumuna göre çeşitlendirilebilir.

Ayrıca gelişen teknoloji ile artık dünya üzerindeki diğer eğitim yöntemlerini takip etmeninde kolaylaştığı söylenebilir. Eğitimcilerin kendilerini güncel, araştırmacı olarak hazırlamaları da öğrenciler üzerinde olumlu etkiler bırakabilir. Öğrencilere internet destekli, gelişimlerine olumlu etki ve fayda sağlayabilecek keman dersi videoları tavsiye edilebilir. Youtube sitesinden “Yiğitcan Kesendere Keman Derslerinin” bu amaçlar doğrultusunda düzenlenmekte olduğu söylenebilir.

Kaynakça

Angı, Ç. E., & Hamzaoğlu Birer, A. R. (2013). Keman Öğretiminde Karşılaşılan Entonasyon Problemleri Ve Çözüm Önerileri. 48-69. Ankara, Türkiye: www.sanategitimdergisi.com

Arıca, E. (2017, Nisan 28). Türkiye’de Keman Pedagojisi Alanında Hazırlanan Lisansüstü Tezler Üzerine Bir İnceleme* A. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H.)*, 327-342.

Brody, Z. S. (2016). “Suzuki Yetenek Eğitimi” FelsefesiNe Kısa Bir Bakış, İzmir , Türkiye: Sanat & Tasarım Dergisi.

Can, Ö. (2014). Ömer Can Keman Eğitimi 1. Ankara, Kızılay, Türkiye.

Çağlar, E. (2011, Aralık 23). Özengen Keman Eğitimi Alan Öğrencilerin Temel Hedeflere Erişme Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Bir Müzik Kursu Örneği). *Özengen Keman Eğitimi Alan Öğrencilerin Temel Hedeflere Erişme Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Bir Müzik Kursu Örneği)*. Ankara, Ankara, Türkiye: T.C. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı.

Çepni, S. (2010). *Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş*. (5. Baskı). Trabzon.

Çoşkuner, S. (2013). *Küçük Kemancı Çocuklar İçin Keman Metodu*. İstanbul, Türkiye: Nota Yayıncılık.

Erdiñ, T. (2014, Aralık). *Tayfun Erdiñ Keman Metodu-1*. İstanbul, Unkapanı, Türkiye.

Göğüş, T. (2004). *Keman Öğreniyorum Volume-2*. İstanbul: Bemol Müzik Yayınları.

Göğüş, T. (2004). *Keman Öğreniyorum Volume-3*. İstanbul, Türkiye: Bemol Müzik Yayınları.

Gözübüyük, D. (2015). *Keman Albümü Seçme Eserler*. Ankara: Yurtrenkleri.

Gözübüyük, D. (2015). *Keman Eğitiminde Yeni Metot*. Ankara, Türkiye: Yurtrenkleri Yayınevi.

Karakoç, E., & Şendurur, Y. (2015, 12 1). İlköğretim Okullarındaki Özenen Müzik Eğitiminin Öğrencilerin Müziksel Davranışlarına Yansıması. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 277-290.

Karasar, N. (2002). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (11. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kesendere, Y. (2017). *Yiğitcan Kesendere Keman Metodu*. Bursa, Nilüfer, Türkiye: Can Müzik Yayınları.

Sever, G. (2017, 07 31). Kemanda Detaş Yay Tekniği İçin Öğrenme-Öğretme Modeli Geliştirilmesi . *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 630-642.

Suzuki, S. (1978). *Suzuki Violin Part Volume 1*. Florida, Miami, Amerika.

Tufan, E., & Güdek, B. (2008). Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 25-40.

Uçan, A. (2005). *Müzik Eğitimi*. (3. Baskı). Ankara: Evrensel Basımevi.

Uslu, M. (2012). Nitelikli Keman Eğitimine Yönelik Yaklaşımlar. *Eğitim Ve Öğretim Araştırmaları Dergisi* , 1-11.